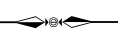

מסורת הש"ס

(א) [לקמן סג.], ב) ציה' לה.], א) [לעיל מה.], (ד) [שבת סג: וש"י], (ה) [בכורות מ.], ו) [שם], (ו) [תוספתא פ"ג ה"ו ע"ש], (ז) [לקמן ט.], (ט) [התימה בזה תמלא ששהינו חוס' ונחם כח. ד"ה להציא], י) [לקמן], (יז) בס"א: שהרי, (ל) וועיין ה"טע חוס' ונחם כח. ד"ה להציא], (מ) [נ"ל שמתמלה].

ג'יוין הש"ס

גב' בנגדן בעוף. ע"י לעיל ד' כ' ע"א חוס' ד"ה חילומא: רש"י ד"ה להביא וכו' להבי מפרש. ע"י שו"ת נ"צ מ"ת סי' ט: ד"ח וקדמו רך וכו' תו לא קאי קרום. ע"י לקמן דף עו ע"ב מו"ה אפסיק:

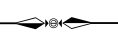
הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אס הוריקן וכו' וירוקין שחדימו טריפה הס"ד:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה להציא עור בית הנושט וכו' חוץ מזה עור. י"ב עיין ונחם כ"ח ע"א חוס' ד"ה להציא וכו' ומדומה שמהר"מ שיף כאל לא רלט: ב] ד"ה דלמא עילאה אינקיב. כאן הס"ד ואח"כ מה"ד תמלא [מפיטק]:

מוסף רש"י

להציא עור בית הנושט. * להכי מפרש ואמר להציא עור בית הנושט משום דאין להציא אלא זה לצדו שהרי כל המגויין שם הראויין להיות צעולה שגויין כאן א| חוץ מזה. ^ט עור השליל אינו ראוי להיות צעולה דאין שליל לזכריים: **בית הנושט.** בית הכרם של נקבה: **מתני'** ואלו **טריפוס צעוף.** אע"ג דכל טריפות דצהמה כנגדן צעוף הני אלטריכו ליה למיתני נקוצת הוושט משום פסוקת הגרגרת וההוא אינטריך דלא תימא הואיל וחיותו של עוף לא נפיש דהא כשר צסימן אחד אימא גרגרת נמי מיטרף במשהו והכמה חולדה משום דקתני מקום שעושה אותה טרפה דהיינו נקיצת הקרום דלא תימא מיטרף שנשבר העצם בלא נקיצת קרום כדאמר'י לקמן צעוף של מים וניקצו הדקין משום דקצעי למיתני סיפא^ז גצי אלו כשירות ילאו בני מעיה ולא ניקצו ואלא תימא עוף שחיותו מועט מיטרף ביציאה לחודה: **הכסה חולדה על ראשה.** חיישין לנקיצת קרום: **הכסה.** נשכמה צשיניה דלילו ציד אמין לעיל (דף נג.) יש דרוסה לחולדה צעופות וכל כנגד החלל מיטרפה זה: **נחמרו.** גכחונו מחמת האור וההפכה מרלצין לשון (איכה ה) מעי חמרמרו: **אס** יזאוריקו. מפרש בגמרא (ע"ב] לצ וקורקצן אדומין שהוריקו וירוקין שהאדימו ^ה ^ו ^ז ^ח: **אס אדומים.** הלצ והקורקצן כמשפטן שלג נשתנה מראה שלהן: **דרסה.** אדם צרגליו: **או שטרפה צותל.** הכה זה צותל: **או שריצצסה צהמה.** דאיכא למיתש להני תלמא משום רסוקן איצריס ועדיין מפרכסת אס שהמה מעט לעט ושחטה כשרה וצדיקה צעיא כדאוקמינן צפירקין (דף נא.):

גב' מכניס ידו. צפיו של עוף שנשכחו חולדה בראשו וצודק דוחק אלצבעו כלפי חץ העוף והמוח נדחק למעלה אס המוח מצנצץ ויואל דרך נקצ המכה: **טרפה.** שמה^ט ניקצ הקרום: **הניחא למאן דאמר.** לעיל (דף מה.) גצי ניקצ הקרום עד דמינקיב עילאה ותמאה שפיר: **אלא למאן דאמר.** דטריך עילאה לחודיה כי לא מצנצץ אמאי כשרה דלמא עילאה אינקיב ב| ותמאה קייס: **סתאה מיפקע.** צדחיפת ואלצבע כשדוחפו למעלה: **אין צדיקה לחולדה.** לנשיכת חולדה: **מפני ששיניה דקות.** ואפילו ניקצ הקרום פעמים שאין המוח יואל על די דחיפת אלצבע צחקי: **מאי הוי.** אי אפשר דלא מצנצץ פורתא: **ועקומוס.** ונוקצ צאלכסון וכשהמוח נדחק למעלה העצם סותמו ועומד כנגדו שנקצ העצם אינו כנגד נקצ הקרום: **כי פליק.** זעירי מצביל לנהרדעא: **ציד.** כדמפרש לעיל מכניס ידו כ': **אכל לא במסמר.** מלמעלה מוליכו על הנקצ לראות אס יחגור צקרום ופותח את הגולגולת תמלה לאחר שחיטה ופעמים שאינו

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נו.

להביא עור ש"ל בית הבושט. לקמן צהעור והרוטצ (דף קצב.) פירש רש"י הא דלא חשיב ליה צהדיא צהדי אינץ צצריימא משום דצעולה מייירי שהוא זכר ומיהו איכא מאן דתני זצח צפרק כל הזצחים שקיבלו (וצחים כח. ושם) ולא קתני עולה ויש לומר דלא חשיב אלא מידי דהוה צכל הקרצנות ועור שתחת האליה אע"ג דאינה קרצה אלא צכצש מ"מ איתיה או צאכילת אדם או צאכילת מוצח וס"ת אמאי לא קאמר נמי להציא עור השליל דחשיב לקמן צמתניתין צהעור והרוטצ (דף קצב.) צהדי אלו שעורתיסם צכשקן ואומר ר"ת משום דאין מפגלים צשליל כדאימא פרק כל הפסולין (וצחים לה.) פיגל צשליל לא תתפגל הזצח ואף השליל לא תתפגל^ז:

ורבי יוחנן אמר אף במסמר. וליכא משום מכלה ממוין של ישראל וצפלוגתא לאו דוקא דרבי יוחנן דאמר אף צמסמר לא כרבי יהודה ולא כרבי נחמיה:

נבצרות והא שחוטה היא. וס"ת והא שמעינן ליה לרבי יהודה דאמר פרק חטאת העוף (וצחים סט: ושם) דשחיטת העוף אינה מטרת טריפתה מטוונמאה דקאמר נצלה וטרפה לא יאכל לטמאה צה טרפה למה נאמרה להציא טרפה ששחטה ^ט (שחלצה טהור מכלל שהיא מטמאה) וכן ריש מסכת טהרות גצי י"ג דצריס נאמרו צנצלת עוף טהור שחיטתה ומליקתה מטרתה טרפתה מידי נצלה רצי יהודה אומר אינה מטרתה וי"ל דמ"מ כיון דלר' נחמיה טטהרת לא הוה ליה למימר שהיה מאכיל נצילות ועוד דלא מסיק אדעתיה חסתייס דרבי יהודה הוה דצדיק צידא: **בזך** אמר שמואל בדיק בידא ובן רב. ואף על גצ דצכר אמרינן לעיל רצ ושמואל ולוי דאמרי מכניס ידו לפנים וצודק מ"מ אשמועינן הכא דמעשה נמי עצד: **והא תני לוי** מטרפות שמונו חכמים וכו'. צחנס מקשה מצריימא ארצ ושמואל דאלוי גופיה הוה מצי למפרך דאמר לעיל מכניס ידו לפנים וצודק:

צאלו

אמרת בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר אלמא אית ליה בדיקותא והדר תני נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח אלמא לית ליה בדיקותא סיפא אתאן ^ז לעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום סלקא דעתך אלא הואיל וקרומו רך אמר ליה רב נחמן לרב עגן מר אמר שמואל בדיק בידא ומכשר והונא חברין אמר רב בדיק בידא ומכשר ^ח והתני לוי מטרפות שמונו חכמים בבמהמה ^ט כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח ליה ההוא בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא הואיל וקרומו רך ההיא תרנגולתא דהואי בי רב חנא שדרה לקמיה דרב מתנא נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח הואי ואכשרה א"ל ^י והתני לוי מטרפות שמונו חכמים בבמהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה התם בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא אימא הואיל וקרומו רך רב שייבי בדיק בשימשא רב יימר בדיק במיא רב אחא בר יעקב בדיק בגילא

נקוב והמסמר נוקבו ומפסיד ממוין ישראל: **אף צמסמר.** צודקין ולא חיישין לדלמא איהו נקיב ליה צידא כדמפרש: **צמחטא.** כדפרישית צמסמר: **ניקצ קרום.** מתוך ששיניה דקות ועקומוות אינו מצנצץ: **אכל לא צמסמר.** מפני שמכלה ממוון של ישראל: **נצצר העצם.** לקמיה פריך: **וקרומו רך.** הלכך כי נצצר העצם ^ט תו לא קאי קרום: **אמר ליה רצ נחמן לרצ עגן.** תמהני צאח: **מר אמר.** אתה אמרת לי שראית שמואל שהוא צודק לנשיכת חולדה אלמא לא מטרף צעצס לחודיה ואף הונא צצרין אמר לי דאינו חזייה לרצ דצדיק צידא וקשיא לי והא תני לוי כ':

כנגדן צעוף. צמידו דאיתיה צעוף המסס וצית הכוסות לימנהו צעוף: **צדיק צשימשא.** נגד השמש מסתכל אס יראה^י נקצ שהאור יפה לצדיקה:

צמילא

עיין משפט נר מצוה

ריב א ב מנזאר לעיל דף מב:

ריד ג מיי' פיי' מהלכות שחיטה הלכה ז סמג עשין סג טור ש"ע י"ד סי' ל סעיף ב:

רמו ד ה מנזאר לעיל דף מג:

רמו ו מיי' פ"ו מהל' שחיטה הלכה כ ופי' שם הלכה יא סמג שם טו"ש"ע י"ד סימן נצ סעיף א:

ריז ז מיי' פ"ט שם הלכה כ סמג שם טו"ש"ע

י"ד סימן נח סעיף ב:

ריח ח ט מיי' פ"י שם הלכה ז סמג שם

טו"ש"ע י"ד סימן ל סעיף ב:

ריט י מיי' פ"ו שם הלכה ז ופי"י שם הלכה י

[נ"ל]:

שיטה מקובצת

אל ומפרכסת אס ולא ניקבו דלא חימא: ב] נחמרו כנורצו צחמת: ד] אס ירוקים מפרש כנמרא: ט] וירוקים שהאדימו דקין: ו] ברחיית האצבע כשדוחפו: ז] אס יראה שם נקב:

רבינו גרשום

מכניס ידו לפנים ובודק. כלומר כיצד בודקין אם ניקב קרום של מוח מכניס אצבעו לפנים ובודק אם מכצץ ועולה המוח טופח דודאי ניקב הקרום: אין בודקין לחולדה ביד. כלומר דאמרינן מכניס אצבעו לפנים אם מכצץ ועולה טרפה: מפני ששיניה דקות כלומר ואע"פ שניקב קרום של מוח לא יהא המוח מכצץ: וכי שיניה דקות מאי הוי. כלומר אעפ"י (שניקב) ואם ניקבן קרום של מוח [אי אפשר] שלא יהא מכצץ: אבל לא במסמר. כלומר למעלה מראשו: עד מתי [אתה] מכלה ממוון של ישראל. כלומר כשמכניס המסמר אס לא נוקב המסמר מנקב: אלא עד מתי אתה מאכיל טרפות לישראל. שם אמר אינקיב קרום של מוח ולא אדעתיה דלא בדיק יפה: אלמא אית ליה בדיקותא. כלומר אע"פ שנשבר העצם אס לא ניקב קרום של מוח: רב אמר בידא ומכשר. כלומר מכניס ידו לפנים ובדיק אי לא מכצץ המוח מכשר ליה אע"פ שנשבר העצם: בדיק בשימשא. כלומר כנגד השמש: בדיק במיא. שופך לתוך הנקב מים וחוזר ושופכן מן הנקב אם המים נתלכבו בידוע שניקב קרום של מוח אם צלולים בידוע שלא ניקב קרום של מוח: